

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcția unui Comitet

Anul X No. 1977—Miercură 4 Septembrie 1913

Cazul d-lui Colonel Anastasiade

Revenim din nou asupra acestui caz, căci, cum am spus-o și eri, manifestul comandanților brigadelor XV constituie un act grav, foarte grav.

Vom analiza chestiunea în totă complexitatea ei—bine înțeles să nu ne ocupăm de modul cum ie redactat manifestul, care învederează că d. colonel Anastasiade nu prea este dotat cu însușiri stilistice.

In primul loc se cunosc, însă, să subliniem mentalitatea ce se degajeză din acest manifest, act politic prin excelentă.

D. colonel Anastasiade are aerul să zică:

— După ce tara a avut să suferă de pe urma trufului vecinilor, după ce misiunii au dat tarei spectacolul unor călătorii emilitorare în străinătate, după ce diplomația n'a reușit să capete de cit un sat și călători de pămînt, am pornit noi, armata română, și prin cimpii sălbătice, logodjii cu moartea și dispreunind viața, am spalat rușinea sărei, am lărgit hotarele, am realizat idealul patriei.

Bizară mentalitate, curioasă concepție despre rolul și chemarea armatei în statul nostru organizat pe bazele actuale constituționale.

Cum, adică, armata constituie un corp aparte, de sine stătător, fără legături și mai cu seamă fără subordonare față de puterea dirigitoare a țării? Acțiunea pe care ea o desfășoară la un moment dat izvorăște din propria ei inițiativă, este un produs al voinței ei aparte? Si această acțiune se desfășoară în mod separat, nu concomitent cu toate celelalte izvoare de energie, puse la un moment dat în mișcare?

Nu constituie oare armata mijlocul suprem de apărare a intereselor și demnitatei țării—atunci cind toate celelalte mijloace au fost epoizate? Si chiar prin aceasta nu se învederează că ea este la ordinul puterii dirigitoare, că ea este dată oră supunere și ascultare ordinelor ce primește de la guvernul țării?

Evident că da—și aceste lucruri constituie adverzori aiții de elemente, incluzându-ori ce om de bun simt, ele sunt axioane în privința căroră direcția ie absolut de prisos. Pare însă că d. colonel Anastasiade crede altfel. Mai bine zis ie sigur că d-sa crede altfel, căci altminterea manifestul d-sale n-ar fi fost posibil. O atare credință, însă, exteriorizată printre manifest public, constituie un lucru primejdios. Ea nu trebuie să existe, ea nu trebuie să formeze creuzul armatei. Trebuie impiedicat că o astfel de mentalitate să puietă săptămînire pe conducătorii militari—dacă nu voim ca zilele de resurse să se producă.

Comandanțul brigadelor XV, prin manifestul d-sale, are aerul că vrea să facă o antiteză. De o parte lumea noastră civilă, dirigitoare, capabilă de a suferi jigniri și a se mulțumi cu o nimică toată, de altă parte armata, eroii, cari, sfidind moartea, au rezboanță jignirea pe care civili, diplomația, erau gata să se supoarte cu resemnare.

Uită însă d. colonel Anastasiade să ne spie, că dacă armata a intrat în acțiune, dacă d-sa a avut prilejul să adreseze ierarhilor manifeste, la plecare ca și la reintorcere, aceasta se datoră voinței, ordinului puterii civile, care, la un moment dat, a crescut de nevoie ca armata să intre. Desigur că pururea armata are menire să amintească dușmanului realitatea, să-i pedepsească truful, să repare nedreptatea făcută patriei, să readucă în patrimoniul țării ceea ce patria crede că i se cunosc.

Armata, însă, procedează din ordin, ea face parte integrantă din corpul țării, ea se identifică cu țara întregă și nu trebuie să cîrtească în potriva celor care au trimis-o în focul luptei.

D. colonel Anastasiade nu dă doavă numai de o concepție curioasă în privința rolului armatei, ci și și supunerea cunenții color de care trebuie să asculte. D. colonel Anastasiade se transformă în critic, d-sa disculfică, d-sa devine cenzorul vieții noastre politice. Aceasta-i cu adevarat extra-ordinar și, noi credem, și un lucru nepermis.

Să pentru a învedea unde duce astfel de proceduri vom cita cazul Silistra, despre care d. Colonel Anastasiade a crezut de cuvintă să vorbească în manifestul d-sale.

Protocolul dela Petersburg odată votat, M. S. Regele a ținut să sublinieze valoarea rezultatului obținut, și, în mesajul său de inchidere a corporilor legiuitori, se

fal Statului, care ie și șeful suprem al armatei se exprimă în termeni extremi de măgnitorii pentru opera desăvîrșită de diplomația română.

Despre același Silistra vorbește și d. Colonel Anastasiade. Dar în ce termen! „Măsurătoarea Silistra—ticiuță de slăbiciunea diplomației—zice comandanțul de selectar, dar nu ca un scop. Si apoi este un lucru prea cunoscut, că un spectacol care se repetă, fie de pasionant, sfîrșește prin a deveni monoton.”

Autorul își face iluzii, ori nu cunoaște anumite sfere politice românești.

Cu riscul de a fi monotone, acele personalități și—să le zicem—temperamente vor relua jocul lor și vor oferi țării, peste puțin, spectacolul cunoscut, prea cunoscut, al discuțiilor exclusiv personale.

Triumful nostru în Balcani nu ne-a mintuit încă de bizantinism!

Prin urmare, cei mai mulți condamnați sunt creștini catolici, cu toate că nu formează de cît două cincimi din întreaga populație.

Cercetindu-se registrele hotelurilor, s'a putut face următoarea statistică, în privința persoanelor care au vizitat portul Amsterdam în cursul anului 1912:

Belgieni, 10741; Germania, 28878; Anglia, 12874; Franceji, 7685; Italiani, 1044; Austrieci, 3160; Americani, 16455; diversi, 4235; Olandeji, 53945.

Dacă s'ar confrunta cu statistică anului 1911, s'ar vedea că numărul vizitatorilor Amsterdamului este în neconerență cu considerabilă creștere.

În altă parte, într-o revistă publică, în titlu „Oameni și Lucruri”, se spune:

„...Dacă în alte domenii români s-au multumit să ia totul de la gata dela străin, dacă au profitat de toată munca și de toate descoperirile țărilor mai civilizate; dacă au importat aproape totul, de pildă: drumuri de fier, telegrafe, telefoane, automobile, etc., fără să îmânătăreasă cu propriile lor invenții, invenții străine, cel puțin în domeniul aviației adus și se pare că vor aduce ceva din munca și din inteligența lor”.

Aviatorul citează numeroase exemple și nume, pîră să ajungă a vorbi și despre sine, începînd cu debutul laborios, anii de pregătire și de studii:

„...In Capitala Ungariei îmi împărtășeam entuziasmele ale tineretii studînd mult și făcînd plăutar pentru vizitor. Serile le petrecem adesea în tovarăsie unui cerc restrînse de literati, printre cari era și poetul Octavian Goga. Scris cu emoțione numele lui Goga, căruia i-am împărtășit primele mele ginduri și visurile seninale ale adolescenței. Chiar dacă n-asi fi reușit să rădici niciodată dela pămînt, i-asi fi rămas recunoșător pentru ceasurile în care alături de dinsul m-am înălțat sufletul și inimă. Dar cercul prietenilor nostri s-a risipit în curind”.

Aviatorul avea să înțeleagă în viață destule invidii pînă să vină zilele de izbindă:

„...Cu principiile bine definite și cu linia generală ale aparatului bine hotărîte, am venit în București. Mărturisesc că toti acei cari au fost delegați de guvern să cerțeze aparatul meu, au fost mai mult de cît mulțumit și mi au dat concursul. De altfel rezultatele au reprezentat așteptările celor ce m'au încurajat și propriile mele convingeri. Aeroplano a zburat dela început fără să aibă nevoie de nici o modificare, aşa cum l-am cunoscut din prima zi. Accidental nelipsit, într-o cîrtească să mă opri în loc cîteva zile se datorește lipsii mele de experiență în pilotei, iar nu aparatului. În această privință destul să amintesc că Blériot a slărat nouă aparat, pînă să învețe a zbură.

De aceea m'am mirat extrem de mult cînd în urma acestor experiențe reușite aproape peste așteptările mele s'au găsit oamenii destul de mici la suflit, ca să cîrtească să umbră, să cleverească și să vadă o risipă zadarnică în ajutorul pe

care mi l'a acordat statul român. Uneltrile lor nu m'au revoltat, dar m'au întristat pentru dinșii. E trist că în vremea noastră de civilizație largă și înțeleghitoare, cind pretutindeni se fac imense jerife, ca să se asigure omenirei noi mijloace de cucerire și de dominare a naturii, e dureros să întîlnesc firii preoccupate numai de intrigii nepotințioase și sterpe, oameni cu frunțile posomorite și cu ochii în pămînt, cind omenirea începe în sfîrșit să-și ridice privirile biruitoare în sus, spre cerul aproape cucerit. Oare sătul să fi progresat mai mult de cît sufletul omului? Nu...“

In adevăr, nu; căci au venit în curând zilele de glorie și de succese mari, zilele cind a simțit bucuria admirării unanime:

„Dela cel din urmă muncitor plecat din atelier, ca să vadă „zburind” un aeroplano românesc, pînă la frontașii vieții noastre intelectuale și politice, pînă la A. S. Prințul Carol, am simțit aceeași simpatie caldă...“

Si tot aceeași societate, aceeași mulțime de clase sociale va urma scrierii nefericitelui geniu care a plătit cu viața curagial cu care și-a urmărit idealul.

Rodion

Din Domeniul Educației

Intrările educatoare

a munților, pădurii și lacului

In „Bulletin de la société Internationale de sciences sociales” numărul de pe Iulie a.c. găsește rîndurile de mai jos, pe care le reproduc pentru frumusețea adevărurilor cuprinse în ele. Multi cunosc așezămintele de educație având ca scop al educației „pregătirea pentru viață”, create pentru totă lîară în Anglia acum vre-o 20 de ani, apoi introduse în Franța de către Ed. Demolins prin întemeierea scolioi Des Roches, apropie de Verneuil (unde avem azi elevi români, anume Eugen Cernătescu, Constantin Capșa, Constantin Barozi) și astăzi chiar în Germania în mai multe locuri. Una din condițiunile fundamentale ale creațiunii acestor institute de educație este așezarea lor undeva la țară, departe de lumea orașelor, în mijlocul munților, pădurilor sau lacurilor. În rîndurile ce reproduc mai jos se vorbește despre scoalele acestor instituții din Germania, unde ele se numesc Landerziehungsheime (casă de educație la țară).

Scopul „Scoalei nouă” în general, și al

„Casei de educație la țară” în deosebi,

este formarea personalității, adică educatorul caută să devolte la elevi toate

calitățile naturale, pe care ei le au, să le sădiască altă nouă, potrivit cu inclinațiile și aptitudinile fiecăruia, fără însă ca să sfarme vreodata în nici unul din copii principiul individualității, care-l deosebește de alții. Nu se urmărește prin educație să se formeze un tip unic de oameni; însă aceleași înălțării de formare exercităte de locul, munca, cultura intelectuală, felul de trai, comerțul, patroajal, vecinătatea și religia, desvoltă pe copii potrivit orientării personale ce fiecare are în sine, orientare pe care o păzește cu grijă, pentru ca să prezinte societății nu ușări informe și uniforme, dar personalități puternice, a căror diversitate chiar este trebuitor ordine.

Cel întâi agent care, printre înălțării

att prevăzută, cit și neprevăzută, formează personalitatea, este locul. N'a fost indiferent locul de la țară, unde s'au așezat Institutele de educație la țară (Landerziehungsheime); din contra într-o poziție bine aleasă între munți și păduri, să și mai bine pe malurile formătoare ale unui lac. Pădurea ne îndeamnă la reculegere, la reflexione; ea e contrară cu desevoareșire orașului. Orașul e sgomotul asuzitor al unei civilizații uneori factice; pădurea e și tăcerea naturei adevărate. Orașul e uneori munca cea strănică și ucigătoare, pe cind pădurea în orice anotimp e dătătoare de viață, și, cum spunea sfîntul Bernard, ea vorbește cîteodată sufletului religios mai bine decît o carte, iar arborile și stinca au accele mai pătrunzătoare decât acele ale profesorilor retori; copilul nu se preumbă prin ele nepăsător, ci primește impresii uni puternice și trăiește, care-l ajută să înțeleagă și să guste operile poetilor germani.

Pădurea mai este un loc de exercițiu

pentru ochiul observator, care caută să-i descorepte bogățile și tainele. Scolarul a

acestor scoli aleargă cu bucurie prin deșertul pădurii pentru a căuta plante, pentru a admira frumoasele colțuri impodobite cu trunchiuri de arbori bătrâni și

frunze de arbori sălbatici, care-l ajută să înțeleagă și să guste operile poetilor germani.

De aceea m'am mirat extrem de mult

cind în urma acestor experiențe reușite

aproape peste așteptările mele s'au găsit

oamenii destul de mici la suflit, ca să cîrtească să umbră, să cleverească și să vadă o risipă zadarnică în ajutorul pe

care mi l'a acordat statul român. Uneltrile lor nu m'au revoltat, dar m'au întristat pentru dinșii. E trist că în vremea noastră de civilizație largă și înțeleghitoare, cind pretutindeni se fac imense jerife, ca să se asigure omenirei noi mijloace de cucerire și de dominare a naturii, e dureros să întîlnesc firii preoccupate numai de intrigii nepotințioase și sterpe, oameni cu frunțile posomorite și cu ochii în pămînt, cind omenirea începe în sfîrșit să-și ridice privirile biruitoare în sus, spre cerul aproape cucerit. Oare sătul să fi progresat mai mult de cît sufletul omului? Nu...“

In adevăr, nu; căci au venit în curând

zilele de glorie și de succese mari, zilele cind a simțit bucuria admirării unanime:

„Dela cel din urmă muncitor plecat din

atelier, ca să vadă „zburind” un aeroplano

românesc, pînă la frontașii vieții noastre intelectuale și politice, pînă la A. S. Prințul Carol, am simțit aceeași simpatie caldă...“

Si tot aceeași societate, aceeași mulțime

de clase sociale va urma scrierii nefericitelui geniu care a plătit cu viața curagial cu care și-a urmărit idealul.

Rodion

Din Domeniul Educației

Intrările educatoare

a munților, pădurii și lacului

In „Bulletin de la société Internationale de sciences sociales” numărul de pe Iulie a.c. găsește rîndurile de mai jos, pe care le reproduc pentru frumusețea adevărurilor cuprinse în ele. Multi cunosc așezămintele de educație având ca scop al educației „pregătirea pentru viață”, create pentru totă lîară în Anglia acum vre-o 20 de ani, apoi introduse în Franța de către Ed. Demolins prin întemeierea scolioi Des Roches, apropie de Verneuil (unde avem azi elevi români, anume Eugen Cernătescu, Constantin Capșa, Constantin Barozi) și astăzi chiar în Germania în mai multe locuri. Una

bogăți în frunze, pentru a urmări cu atenție viața animalelor patrupede și a paserilor, scoțând fotografie lor, care uneori cere sfotiri mari și răbdare, și pentru reușita cărora se cere adesea cunoașterea vieții și obiceiurilor animalelor.

Impreună cu pădurea, muntele și cel chemat să facă educația copilului; muntele cu orizonturile sale largi și dantelate, cu priveliștele sale care să schimbe mereu la o cotitură de drum sau se schimbă odată cu înnoirea ori însemnării cerului în fiecare anotimp. Măreța sa panoramă cuprinde într-o singură ochire tablourile cele mai variate, care sunt într-o parte vieții: statul în activitatea aprinsă a zilelor de muncă sau în liniștea dătătoare de odihnă a serilor ce se revârsă asupra văilor; ogoare, pe care plugarii, mari ca niște pigmei, le arăpentru a aruncă sămânță, sau secerisuri doveditoare de munca săvârșită; codrul verde plăpînd primăvara, mai închiș vara, multicolor ca un peniș de fazan în epoca aproape de căderea frunzelor, și în timp ce iarna total pare mort, bradul păstrează încrengătura și podobăsa, care inspiră poezile de crăciun:

O bradule, o bradule,
Căt de credincioase sunt frunzele tale!
Tu nu iubești numai vara,
Ci și iarna, cind ninge și înghiață.
O bradule, O bradule,
Căt de credincioase sunt frunzele tale.

Muntele și pădurea pun în suflăt sentimentul frumosului, măriției, coloritului; ele revârsă în suflăt o linie plăcută și îndeamnă la cugetă; ele fac pe locuitorii lor observatori. Scolarul acestor școli (Landerziehungsheim) nu ghiceste adesea bcuria, ce-i pricinuiește; totuși ușor ne dăm samă cind îl vedem întins pe o stîncă prăpăstoasă adincită în admirarea naturii.

Dar muntele mai dă încă un rezultat, acela poate neasteptat. Școala asta (Landerziehungsheim) se cățără pe culmile cele mai înalte uneori pe un pic cu scorburile prăpăstoase, ca de o pildă la *Bieberstein*, asemenea unui cuib de vulpii pe o stîncă. Fie-care se preumbă, se distrează privind; fie-care a gustat toate plăcerile întărătoare ale acestor ţinuturi, pe care le-a străbătut, fie pe jos fie cu bicicleta; și cind vinea și puțin ostenit de drum, atunci, înainte de a ajunge la locul de odihnă, trebuie totdeauna să mai facă o ultimă și dureroasă sfotărare pentru a se cățără pe o potecă prăpăstoasă ce duce acasă: sfotărare foarte educatoare, pentru că-l învață să endure greutatea pină la capăt și pentru că-l opreste de a se molesă în plăcerile chiar cele mai nobile și mai bune.

Pe cind *Bieberstein*, Hanbinda și *Winkeldorf* sunt așezate în pădure sau în muști, sint altfel, ca de o pildă *Schöndorf* care se bucură de apropierea unui lac și această așezare nu e mai prejos, în ce privește educația, ca pădurea și muntele. Ca și acestea lacul provoacă sentimentul naturii și frumuseții sale.

Primăvara ceață cea mărună, care plutește pe apele sale, este pețează conțurul malurilor sale și-l schimbă într-o mare fără hotar; vară, oferă elevului apelor sale plăcute și jocurile sale de lumină; toamna se turără și salbatice, se sfabă la suflarea vîntului; în fine, cind natura întreagă pare moartă și cind înghițul săzăpare acoperă cu mantia sa albă totul, o singură ființă nu adioarne sub soarele palid de iarnă: lacul care să semneze de viață prin clăpoticul neîntrerupt al apelor sale, sau prin saltul brusc al peștilor, care tulbură o clipă netedă față a oglindii sale. Lacul și în oră ce timp prietenii școlilor, care sunt destonici barcaglii sau neobosiți vislași. Si el chiar poruncește sfotărarea ultimă, căci cind se apropie întunarea acasă din o excursiune pe lac, — fie că s-ar fi făcut numai mici jocuri de alergări în cercuri ca sărbătoriști al naștărilor, fie că s-ar fi făcut o lungă călătorie de cîteva ore după amiază, — trebuie de aranjat luncările, de strins pînzele, de atrinat bărcile, de pus total cu amănăușime în ordine, pentru ca nimic să nu se strice și pentru ca totul să fie gata pentru alte excursii noi.

Însă pe lîngă aceste asemănări, lacul de o parte, munte și pădurea de alta, prezintă deosebiri de influențare. Munte și pădurea îndeamnă la sigurătate; nu e novoie să fi în grupuri numeroase că să observi animalele, să pictezi aceste colțuri alese, să găsiți tainice și puternice impresii. Tăcerea lor cere tăcere și liniste, și dacă cineva cătă liniește pădurii, apoi o caută nu pentru a o tulbora prin faceri de palavre. Din contra, din chizbiulă și din plăcere, să luergi în număr cît mai mare cu luntrile pentru a se dedă la sportul vislirii și a întinderii plinzelor. În timp ce pădurea și muntele vă procură mii de mijloace de a vă face uverăzi, de a vă ascunde în sunul naturii, lacul pe tot lucul său întins nu oferă nici un loc de tăinuire. În sfîrșit placerea sportului nautic constă în navigarea cu flotă, în facerea de curse, sau chiar a se încrucișa, a se saluta la întîlnire în trecește cu niște călători cari s'ar întîlni din întimplare pe ocean. E adevarat că iarna pe Munte se adun copii pentru exercițiile numeroase de dat cu sanie în uso sau în patru, sănii pe care chiar copii și le-au construit. Totuși punctul de cădătură este cel puțin, și adesea și muntele, îndeamnă pe om la o viață individuală, pe cind lacul ne îndeamnă la o viață colectivă."

Am încheiat citaținea. Ce frumos e încheiată în aceste rînduri legătură dintre om și natură salbatice și muntele pădurii și lacului! Ce frumos se arată înrăurirea educativă a acestora asupra copiilor ce frecventă asemenea școală!

La noi însă nu s'a creat asemenea școale așezate într-o parte retrasă și salbatice a naturii. Firește nu mă gîndesc de cît la învățămîntul particular, singurul în măsură a început civilizației. Statul prin administrarea sa centralizată nu poate face nici odată ce poate face particularul. Dar din fericire la noi toți fug de traiul izolat la țară și se grămadesc la plăcerile și amuzamentele orașelor. Două exemple luate de aci din Iași școala *Seminarul Veniamin* a fost mată dela Socola la oraș, nu din cauza și interesul copiilor ci din al profesorilor. *Scoala Normală Vasile Lupu*, pentru că să aibă profesori a trebuit statul să le pună la îndamănuș mijloace de transport. La noi nu se înșește cu adevarat natura, se face numai vorbă. Pentru a sta la țară e numai de cît să te căsătorescă să intemeieză o familie, o gospodărie; pe cind la orașe evită grijele și greutățile căsătoriei și gospodării, având la îndamănuș distracții (distracții) de tot felul...

Frumusețea orașelor apare celor mai mulți mai captivantă ca frumusețea și iozărea în mijlocul naturei rurale.

Valeriu Hulubei.

Litere-Sărnică-Giro

Noua Revistă Română respărătuță a cum cuprindem următorul sumar:

Problema balcanică în fața Europei culte—Anchetă internațională a „Nouei Reviste Române”. — Răspunsurile d-lor: Kurt Breysig, Gustave Le Bon, Felix Le Dantec și Federigo Enriques.

Noutăți: După pacea din București—

Mijloace pentru eficiența traiului.

I. Nisipeanu—Iuzitatea vieții noastre sociale în timpul mobilizării.

Culturale—H. Sanielevici: Un „Landerziehungsheim” în munții Harz.

IV. Davidescu: Sfînxul.—Al. Velescu: Sonet.

C. Moteanu: Efectele războului balcanic.

Insemnări; După furtună.—St. O. Io-

sil și II. Chendi.—Psihologie populară.

Revista Revistelor.

La Berlin s'a vindut dăunăzi o colecție completă a *Almanahului de Gotha*, care apare de pe la 1749. Prima ediție s'a vindut cu 1810 mărci.

Conservatorul Bibliotecii regale din München, dr. Karl Schottenthaler, a isbutit să afle locul de origină a famosului profet Georg Faust von Helmstadt, prototipul eroului lui Ghoethe, ba a avut norocul să regăsească în registrele maticule ale U-

niversității din Heidelberg, inscripția la data de 9 Ianuarie 1843 a aceluia Georg von Helmstad, din diocesa Worms, care obținut la 1 Martie 1847 primul grad academic de Baccalaureus.

Confruntându-se aceste date cu altele cunoscute mai dinainte, ar reesi că studentul de mai sus are totușe sănsele să fie adevaratul dr. Faust în carne și oase.

— A apărut de supt tipar și se află de vizată la toate librăriile din țară.

Gramatica limbii române pentru cl. III primară urbană de Gh. Gheorghescu și Gh. Vezbanu.

Gramatica limbii române pentru clasa IV primară rurală de Gh. Gheorghescu și Gh. Vezbanu.—Editura librăriei Steinberg din București.

STRUNAZILEI

DREPT EPITAF

A murit miliardarul francez Menier, proprietarul imenselor fabrici de şocolată.

Ziarele

*Mi-arăt o stranie părere:
Prin moartea ta amar greșești...
Puteai, cu marea ta avere,
Atât de dulce să trădești...*

■ Mitropolitul Moldovei și moartea lui Vlaicu.—Telegrama trimisă de I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei și Sucevei d-lui Președinte al Ligii Naționale Aeriene din București:

Retinându-mă dela mănușirele Moldovei, în dramul spre lăs, am oflat de marea pierdere ce a sajferit neamul nostru, prin moartea aviatorului Vlaicu.

Nu cunosc adresa neferitară părinte și vă telegrafez *D-vosăstră, arătindu-vă grozava zgraduire, ce simt în întreaga mea fizică, de această pierdere. Căci, Vlaicu, nu e numai o părinților lui, ci al neamului nostru, care, azi plinge pe cel ce-i sfăcea fală și mindria lui.*

Intre alte măndeșe bistorii, făcute de Vlaicu, nu va fi niciodată uitat zborul dela Iași—d-asupra mănușirei Cetățuia, în fața Maiestăței Sale. Regelui cu întreaga Famille, înconjurate de reprezentanții Universităților străine și de cele două misi împărtășești, venite să cinstescă slința și cultura românească, la împlinirea a 50 ani, dela înțemeierea Universității Iașene.

Cred că se cuvine și votu sănătă, ca pentru vecinica lui pomenită, să se ridice un bust pe dealul mănușirei Cetățuia—d-asupra căreia Vlaicu a zbuzat, înălțându-lă invățătorilor streni genial neamului nostru.

PIMEN, Mitropolitul Moldovei

■ În legătură cu cazul d-lui colonel Anastasiade ziarul *La Politique*, sosit astăzi, publică următoarele:

Ziarele de dimineață ne semnalează un ordin de zi al unui comandant de brigăză, care a găsit cu cale a adduuga anumite comentarii politice, cu total deplasate.

Noi nu vom lua lucrurile în tragic, căci știm că posedăm un corp ofițeresc pe de-a-intregul devotat meseriei lui și pentru care politica n'are recere. Știm de asemenea că de mult lăs și seamă ofițerii noștri despre pericolul mare la care ar fi expusă apărarea noastră națională, prin introducerea politicei în rîndurile armatei.

■ Pentru a preveni introducerea hoților prin navigația pe Prut în susul acestora slavici, s'au luate dispoziții ca personalul săpăturilor care navighează, să fie supus unei serioase supravegheri medicale, în porturile Galați, Brăila și Sulina. În tot timpul staționării vaselor în porturi că și în cursul navigației pe Dunăre și Prut, se vor lua măsuri pentru supravegherea sanității.

De asemenea s'au luate severe măsuri a nu se întinde holera prin plăști și vîngăndi pe râurile ce curg prin regiunile contaminate.

■ Numărul școalelor din jud. Iași și al membrilor corpului didactic din jud. Iași pe anul curent:

Urbane în orașul Iași: 10 școale băieți, 10 de fete, 1 mixtă și una de aplicatie pe lîngă școala normală de fete. Total 22.

Tg. Frumos: 1 școală de băieți și una de fete.

Numărul institutorilor: 27 institutori, 63 institutoare în Iași, 1 institutor și 5 institutoare în Tg. Frumos.

Rarale: 127 școale rurale cu 180 învățători din care 103 învățători, 44 învățători 2 titulări, 10 învățători, 18 învățători, 5 locuri vacante. Total 180.

■ În satul Brătuleni, comuna Uricani, s'a ivit boală printre vîntile locuitorilor.

Au fost înștiințați medicul veterinar și administratorul de placă.

Domnule Redactor,

Vă rog a publica în ziarul Dv. următoarele:

Plutonierul Chebac din regimentul Stefan cel mare No. 13, companie 4, în tot timpul Campaniei în Bulgaria, a avut o deosebită îngrijire de Companie. D-să se interesea zilnic de hrana și sănătatea soldaților, având grijă ca și măcarea să fie bună și pe cît posibil de curată.

In fiecare zi regulață, stătea la distribuirea alimentelor, așa că la toți soldații din campanie au fost și au rămas foarte mulțumiți.

D-l Plutonier Chebac merită toată lăudă și cinstirea regimentului și companiei din care face parte.

Sergent, Ioan Avram

■ Astă noapte, pe la orele 10, au ars cu desăvîrsire 2 gireze de grău, pe moșia Isvorale—Epereni.

Cazul se cercetează.

■ La spitalul israelit a fost internat muncitorul Leiba, care lucra la o moară un sac cu făină să a prăbușit asupra lui.

■ Avându-se în vedere că din cauza de forță majoră, mare parte din soldați au pierdut din efecte în timpul mersurilor grele și obositore, s'a hotărât de comandanții regimentelor, ca să nu li se impună nimic, afară de armătură.

■ Descoperirea unui fort.—Zilele trecute prin spargere s'a fărat de la d. Gherman, intendenterul clubului conservator-democrat din localitatea sumă de 1200 lei în hîrtii, aur și argint.

Brigada de siguranță făcând cercetări a descoptit ca autori a-i facând fort pe înălvătrirea originală, către Dumitru Dantis și Dumitru Macovei, canociști clienți ai poliției, care au mărturisit faptul.

Partea din bani s-au găsit asupra lor, iar parte au fost ascunsi de Dantis în podul unei case din Tg. Frumos.

S'a trimis acolo pe individ împreună cu agentul de siguranță Leahu pentru găsirea acelei sume.

■ Direcția generală a arhivelor statului a înconștiată revizorale scolare să înainteze documentele vechi, cu interese istorice etc., arhivele statului din județele respective.

Aceasta, pentru a înălța specula ce se va face de unii anticari cu documentele valoroase și care interesează cunoașterea trecutului României.

■ In lista persoanelor care au luat parte la banchetul ofițeresc de la „Traian”—publicată în numărul de ieri al ziarului nostru—s'a omis a se trece d-nii sublocotenent Magder și d. dr. Văleanu.

■ Ni se atrage atenția, din mai multe părți asupra toleranței ce acordă poliția iasănă cenenei lui Șvart din Str. Cuză-Vodă 5, alături de regie, permitindu-se zgomotoarea sedinței de noapte tuturor persoanelor nocturni.

De ce nu imitează d. Stroescu exemplul prefectului Capitalei, d. Moruzzi, în privința ceneneelor?

■ Cunoscutul mamoș doctorul Brener întorcându-se din campanie și-a reluat

Ajutorarea familiilor celor mobilizați

Vizitele d-nei Xenopol.—Ajutorare directă.—Menajii nenorocite.—Crestini și evrei.—Sacrificii pentru patrie.—Femei de militari.—Economii și depozite la bănci.

Am anunțat la timp, că guvernul a hotărât să ajute familiile celor morți pe cîmpul de operații, iar aceste ajutoare să fie distribuite prin foștile d-lor Mișnici.

Pentru județele Iași, și Botoșani, din Moldova, a fost reparată d-na Felicia N. Xenopol, soția d-lui N. Xenopol ministru de industrie și comerț.

D-na a sosit eri în Iași cu trenul de dimineață, iar la orele 2 însotită de d. Stefan A. Negruzi, prefectul de județ, a plecat să viziteze localitățile indicate.

Prima comună care a fost vizitată a fost Sculenii. Aci aștepta femeia Ileana Chirilă a babei, cu un copil mic, soția defuncțului caporal Chirilă a babei, mort pe cîmpul de operații.

D-na Xenopol interesându-se de situația materială a văduvei, și afînd că are mai multă datorie, la bancă și pentru pămînt, s-a chemat casierul băncii, prin care s-a achitat lei 155 ce datoră, degindu-se vîtele ce le avea și 54 lei, datorie pentru pămîntul luat în arendă anul acesta.

Soția caporului Dabija Neculai, mort de asemenea pe cîmpile Bulgariei, din com. Cîrpiți, lipsind din comună a fost chemată azi la prefectura județului.

La Primăria comunei Rediu Mitropoliei, aștepta femeia Catinca Lazar Guțan soția caporului L. Gotan, care a fost ajutată cu suma de 200 lei.

Apoi, fiind multe femei nevoesoase de ale soldaților ce au fost mobilizați, s'a ales pe cele mai sarace distribuindu-le suma de 140 lei.

In comuna Tiganasi s'a distribuit familiilor mobilizaților suma de 300 lei.

La Primăria Bîvolari, aștepta plîngînd bătrînul sătean Gh. Veleșu, tatăl soldatului Stefan Veleșu, din reg. 7 roșiori, mort la Vrața, în timpul unei patrule, și după cum povestea camarazii lui a fost prea îndrăzneță cîntînd să se lupte cu o cete de bulgari, fiind singur. Bătrînul Veleșu, a fost ajutat cu suma de 200 lei.

Si aci prezintindu-se soții de ale soldaților mobilizați, în mare parte nelinitori la cămăuri, s'a ajutat distribuindu-se la cele mai nevoie cite 40 lei, la rest suma de 200 lei.

D-na Felicia Xenopol, văzind la ușa primăriei și citeva femei evreice, le-a chemat în primărie, distribuindu-le ajutoare zicind că aceasta e o răspălată cunență tuturor, cari de o potrivă, s'au făcut datoria către patrie.

In comuna Andrieșeni, unde am ajuns pe la orele 7 seara, după o plouă torențială și pe un drum mai mult de cît în practică, aștepta de asemenei un mare număr de femei și copii.

Sau ajutat în primul loc părinții soldatului Ion Gologan, mort în Bulgaria, depunindu-se la banca „Sporul” săteanului sumă de 200 lei, la dispoziția lor.

Tatăl soldatului, mort în campania aceasta, Ilie Gologan e caporul veteran din rezboiul de la 1877.

Aci s'a distribuit un ajutor mai mare, din cauza numerosilor copii ce are satul Andrieșeni, fiecare femeie avind cel mai puțin 4 copii.

Si după spusa invățătorului, femeile din Andrieșeni, au marele merit, de a-și crește bine copiii, ridicîndu-se oamenii goșodări.

Din Andrieșeni, s'a mobilizat 150 oameni.

S'a distribuit în total în această comună 600 lei.

In total s'a impărțit eri, în comunele: Sculenii, Rediu Mitropoliei, Tiganasi, Bîvolari și Andrieșeni suma de 2289 lei.

Azi dimineață se distribuează ajutoare la familiile din satele din jurul Iașului, după ameață se va continua cu comunele remasă.

De Vinzare Producători direcți

Cel mai mare cîmp de experiență. Peste 20 din cele mai remarcabile varietăți cultivate și experimentate. Fiecare din varietățile plantate în pepiniera sunt cultivate în viață proprietăței și se pot vedea cu rodul pe ele de ori care dorește să viziteze viață.

Cumpărătorul are dreptul să refuze orice plantă care nu are lăstarul anului acesta cel puțin 35 c. m.

Catalog și instrucții gratis la cerere.

A se adresa la Viile Dealul Mîndrului, proprietatea Gheorghe Tomescu Iași, sau la proprietar în Iași str. Păcurari 51.

Dr. H. Solomovici
SPECIALIST IN BOALE DE
NAS, GÂT, URECHI
și — GURA —

Ord. 8—10 a. m. și 3—6 p. m.
67 Str. Cuza-Vodă 67

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei”

Serviciul Telegrafic

Evenimentele din Turcia

Conferința dă rezultate bune — Mișcarea din Gușuldjina se consolidează — Diferite păreri.

Constantinopol. — Sediul conferinței turco-bulgare a finit două ore.

Comunicatul ce s'a dat după ridicarea sedinței spune că delegații au căzut de acord osupra punctelor principale fixând granița astăzi că soluția definitivă a acestelor chestiuni se va da în viitoarea sedință care va avea loc la 17 Septembrie.

Corpușul lui Vlaicu a fost elibera-

București. — Corpul lui Vlaicu a fost elibera-

Comunicatul spune că delegații au căzut de acord osupra punctelor principale fixând granița astăzi că soluția definitivă a acestelor chestiuni se va da în viitoarea sedință care va avea loc la 17 Septembrie.

Corpușul lui Vlaicu a fost elibera-

M. S. Regele este viu afectat de groază-

nița nemorocire ce a lovit țara, prin

moartea tragică a lui Vlaicu.

Suveranul să grăbit să-și arâde senti-

minte sale, prin telegramă următoare,

trimisă d-lui profesor Nedelcu.

Iată textul acestei telegramă:

„Groază-nemorocire care răpește nea-

mului pe unul din cei mai ișcuști și

vîții filii săi, a îndurerat adinc pe M.

M. L. L. Regele și Regina. Din trătă-

ord, vă rog să prezentați familiei, și să

primiți și D-vosă, sentimentele de a-

dință părere de reu ale M. M. L. L. pen-

tru marea perdere suferită”.

Adjudant de serviciu, Angheluș

D. Căpitan Andrei Popovici, a termi-

nat toate dispozițiile, cu privire la inhu-

mațiunea rămasă a pămîntășilor ale re-

gretatului Vlaicu. Inhu-mațiunea va avea

loc la cimitirul militar, în alia din dreap-

ta. Trista ceremonie va avea loc astăzi

la orele 4 după prîz.

Incă de eri au sosit în Capitală pă-

rintălii lui Vlaicu. Durerea lor este imensă.

Pentru astăzi se așteaptă sosirea d-lor

Mihali și Mihu, fruntași români de peste

munte.

De asemenea au sosit numeroase dele-

gații din țară.

Iată textul acestei telegramă:

„Expoziția națională agricolă

agricolă ce era să aibă loc în toamna

aceasta, a fost amînată, din cauza

împrejurărilor de azi, pentru prima-

vara viitoare.

Conflictul chino-japonez

Tokio. — Guvernul japonez

nefiind mulțumit de răspunsul

dat de guvernul chinez, a dat

ordinul ca 2 crucișătoare să

plece spre Nan-King.

Mersul holerei

Buletinul Direc-

ti nei san tare

Jud. Argeș. — 3 comuni con-

taminante, 7 insănătoșită.

Jud. Brăila. — 3 comuni, 5 ca-

zuri noi, 1 insănătoșit.

Jud. Buzău. — 1 comună, 1 caz

nou, 2 morți.

Jud. Covurlui. — 1 comună un

mort.

Jud. Dimbovița. — 1 comună,

1 caz nou, 2 morți, 1 insănăto-

șit.

Jud. Dolj. — 55 comuni, 91 ca-

zuri noi, 30 morți, 6 insănăto-

șită.

Jud. Ialomița. — 15 comune, 5

cazuri noi, 2 morți, 7 insănăto-

șită.

Jud. Ilfov. — 2 comuni, 4 ca-

zuri noi.

Jud. Mehedinți. — 4 comune, 2

cazuri noi, 3 morți.

Jud. Olt. — 14 comune, 2 morți,

2 insănătoșită.

Jud. Romanați. — 21 comune,

3 morți.

Jud. Teleorman. — 31 comune,

7 cauzuri noi, 5 morți, 1 insă-

nătoșită.

La Farmacia D. Herzen-

berg se oferă elev și elevă

loc vacanță pentru elev sau elevă.

Scuola profesională Paraschiva G-ral Milcescu

— Str. Albineț No. 5 Iași —

Curs profesional după programă sta-

bilul. Se primesc eleve interne, externe

și semi-interne. De osemenea și absolvenți

de școli profesionale care doresc să facă

practică la croitorie.

Inscrierile încep la 1 Septembrie.

Moartea magis- tratului Schina

București. — Azi, la orele 2 jum. a in-

cetă diu viață, d. Schina, fostul președinte

al Inaltă Curții de Casoje, în

vîrstă de 76 ani.

Răgretatul înseamnă mal bine de 20 de

ani, membru al Inaltă Curții de Casoje.

Moartea lui Vlaicu

Ultimul dispozitiv. — Data înmormântării

— Telegrama Suveranului —

București. — Corpul lui Vlaicu a fost elibera-

re și adinerim la interne pleacă

în astă seara, în județul Dolj,

care e cel mai greu lovit de

holeră.

BAZARUL DE VANZARE al produselor industriei naționale

Iași—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iași

Mare depozit complet asortat cu toate
produsele următoarelor fabrici.

„Tesătura” Iași

Societate anonimă

Tot soiul de Tesături de bumbac,
uniforme scolare, doguri, diverse
americi, chifoane, barcheturi, Pin-
ză de casă.

Malteză, zefiruri, ațică, pânză
pentru cizmari.

„MOLDOVA”

Societate anonimă

pentru industrie de tricotaj—Iași

Flanelă

Ciorapi

Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva”
Iași

Parfumuri, Săpunuri de toaletă și
Eau de Cologne

Societatea anonimă română
italiană a industriilor
„Textile” Iași

Șireturi pentru ghete, șireturi
pentru rochii de bumbac și lână,
sutase de bumbac, lână și matasă.
Urechi de piele și cisme. Bete tri-
colore și fașe de Botez. Filii de
lămpă și de scăparat. Beți pen-
tru covoare. Șireturi de metal,
șireturi pentru haine de bumbac
și lână, negre și colorate. Șireturi
de corsete. Chingi pentru țapări și
chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANTUL”

Fabrică Națională de produse
textile

Max I. Schapira—Ploiești

Postavuri, Pături militare, Po-
stavuri și Pături de comert. Di-
mie, Flanelă de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ȘALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousserette

ADVERATELE HAPURILE MOUSSETTE uscate și sfărâse
Nevralgia este mai grea de tratat, migraine, Gastropeza, Sfeneza,
Afecțiuni cronicante acute și cronice și reacții la interviu sau
la medici.

ADVERATELE HAPURILE MOUSSETTE trebuie luate la prânz. În
diam. cea de dânsa se scinde 3 hapuri unu dințărat, unul la deget, și unu
la cîine, cînd urcă înălțări și înălțări, se lase să se hăperi și să
se dă înălțări, cînd ră deget, cînd se va consemna la drapă, să se apăse
multă de cat să poată.

A. R. C. : Les Vapours d'EPIDERMOSÉTTE à CLIN & C°, de PARIS,
care se pot gasi la toate Drăgușin și Paracăci.

OPINIA”

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA :

ADMINISTRAȚIEI ZIARULU

OPINIA”

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

I A Ş.I

ÎNFIINTATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primește orice lucrări tipografice.

Execuțare constiincioasă: Preturi modeste,

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentări în fiecare seară la orele 9

Duminică, Șimbetele și Serbările

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentările noastre iau parte toți corifeii marilor teatre
din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca:
Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévent, Sully, Alexandre,
Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘI ÎNŞTFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORȚURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENTIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însoțite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se
intâmplă mai de seamă în lumea întăță.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varietate redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PEERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina
Trajan, anume aranjată pentru Reprezentări cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7